

Banden met publieke omroep aanhalen door bundeling van ideeën en middelen

DRIE VERKENNINGSTRAJECTEN UITGEZET OP DE HEIDEHEUVEL

In september vond in de Media-academie op de Heideheuvel het vervolg plaats op het Sperweroverleg tussen een twintigtal mensen uit de culturele sector en uit de publieke omroep. Opluchting straalde **Harm Bruins Slot** uit in zijn welkomstwoord.

Na pittige, bedreigende jaren ziet het er voor de publieke omroep volgens **Bruins Slot** heel anders uit. De neerwaartse spiraal van de publieke omroep kan worden doorbroken nu de omroepplannen van het kabinet de publieke omroep een periode van financiële en bestuurlijke rust in het vooruitzicht stellen. Het nieuwe programmeringsmodel blijkt het publiekbereik te vergroten en het vernieuwde Raad van Toezichtmodel heeft betere verhoudingen geschapen binnen de publieke omroep. Nu machts- en financiële problematiek naar de achtergrond gaan kan het kompas weer gericht worden op voor de toekomst van de publieke omroep essentiële zaken. Met meer aandacht voor kunst en cultuur maar ook voor wetenschap, kinderprogramma's, achtergrondjournalistiek. In de aanloop naar de nieuwe concessieperiode (vanaf 2010) zijn er nog heel veel keuzes te maken. Het gewijzigde (politieke) klimaat binnen en rondom de publieke omroep maakt betere banden bouwen met de culturele sector des te meer welkom.

Martijn Sanders roert even het verleden aan waarin de haatliefde verhouding tussen de culturele sector en publieke omroep te vaak de stemming bepaalde.

Bij de komst van de commerciële televisie werd er destijds, achteraf gezien, door velen te veel verwacht van de publieke omroep. Over het te weinig onderscheidend karakter van de publieke omroep leeft teleurstelling binnen de culturele sector. De Cie. Cultuurprofijt zal de minister adviseren over versterking van de culturele programmering bij de publieke (en in tweede instantie ook de commerciële) omroep. Zij wil bruikbare innovaties, trends etc. in het vizier krijgen. Versterking van de stimuleringsinstrumenten en aanbevelingen om belemmeringen op heffen wil Sanders graag uit dit overleg mee kunnen nemen.

Naar een mega-marketingpower?

Aan de vergadertafel ontspint zich dan een aangename, licht chaotisch gedachtewisseling over binnen welke 'televisie productiewetten' alle moeite moet worden gedaan om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Hoe kan de altijd aanwezige spanning tussen diversiteit, publieke kwaliteit en 'er zijn voor iedereen' creatief gemaakt worden? Hoe worden alle nieuwe mediavormen aanvullend op elkaar ingezet bij het streven naar meer cultuur op het beeldscherm? Wanneer culturele sector en omroep goed samenwerken beschikken zij over een mega-marketingpower. Ook voor cultuurspreiding en -stimulering biedt dat fraaie perspectieven. De etalagefunctie van de publieke omroep kan er toe leiden dat de eigen inkomsten van culturele instellingen omhoog gaan.

Henk van der Meulen vertelt dat het zowaar niet makkelijk is te ontdekken welke cultuur/vrijtijdsbehoefte met welke redactionele formule het best bediend kan worden. Daar waar nieuwe (digitale) initiatieven genomen worden wordt daar wellicht niet effectief over gecommuniceerd naar de doelgroepen. Themakanaal Cultura is een prachtig voorbeeld dat de tafelgenoten prikkelt tot toekomstfantasieën over gerichte samenwerking met het culturele veld. Met een beperkt budget is hier in korte tijd veel moois vertoond. Ook worden verschillende pogingen ondernomen om een actuele agenda van het culturele aanbod in Nederland digitaal toegankelijk te maken en te verbinden met belangstellingverdiepende programmering op radio en televisie. Ook hier voelt de culturele sector zich aangesproken om de handen praktisch ineen te slaan. Sporen van strategische argwaan levend binnen de culturele sector moeten dan nog wel slijten. Het zal toch niet zo zijn dat, nadat het positieve momentum voortkomend uit de budgetverruiming voorbij is, de motivatie voor samenwerking binnen de NPO inzakt? Malle Pietje hoort in ons netwerk niet thuis.

Geld prikkelt verbeelding

Na een enkele nieuwsgierige vraag over de niet op de buis vertoonde registratie van de Nederlandse Dansdagen, ligt het rechtentechnische probleem weer koud op tafel. Op auteursrechtelijk vlak liggen ingewikkeldheden die profijtelijke samenwerking heel moeilijk maken en bijvoorbeeld de versnelde uitbouw van Cultura remt. Ook wordt de vrees uitgesproken dat culturele programmering op digitale themakanalen een alibi worden om aandacht voor cultuur in de reguliere programmering te versoberen. De gedeelde wens is dat integrale programmering juist leidt tot een verdiepingsslag bij de kijker en de cultuurconsument. Maar we weten eigenlijk veel te weinig over de belevingswaarde voor een kijker of bezoeker van een culturele productie in een zaal of op het scherm. Kwantitatieve cijfers over kijk- en bezoekgedrag vertellen maar het halve verhaal.

Om de verbeelding te prikkelen komt de vraag ter tafel: wanneer de culturele sector een miljoen euro investeert in themakanaal Cultura wat zal dan het business- en samenwerkingsmodel moeten zijn om tot een aansprekend resultaat te komen? En zou dat te investeren miljoen dan uit het 15 miljoenbudget van de Cie. Cultuurprofijt kunnen komen?

Tegen het einde van het gesprek met het borrelgarnituur in zicht ligt de conclusie voor de hand dat, na het Sperweroverleg in de Amsterdamse Pijp en dit overleg op de Heideheuvel van het Mediapark, de volgende stap een zeer praktische stap moet zijn. Aan de hand van concrete samenwerkingsdoelen gaan we verkenningstrajecten uitzetten waarin ideeën en middelen gepoold kunnen worden en fondsen en andere relevante spelers een actieve rol kunnen spelen. In deze trajecten zal de kennismaking tussen culturele sector en omroepland worden verdiept en groeit het inzicht in de context waarbinnen ieder 'zijn eigen ding moet doen'.

Drie vervolgonderwerpen worden afgesproken:

1. Verkenning van doorwaadbare plaatsen binnen de rechtenproblematiek
 2. Ontwerpen van bundeling/afstemming bij besteding van budgetten voor (publieks)onderzoek
 3. Uitbouw van Cultura (en Cultuurshake) tot een joint venture met culturele instellingen
- Wellicht leidt deze werkwijze op termijn tot het uitdenken van een goede vorm voor genre-overleggen.

De Cultuurformatie zal met een procesvoorstel komen waarin koppels uit beide partijen een deeltraject onder hun hoede nemen en doublures worden voorkomen met initiatieven die elders al rond deze thema's genomen worden.

Aan het Heideheuveloverleg namen deel

Ruurd Bierman (NPO), Harm Bruins Slot (NPO), Lennart van der Meulen (NPO), Henk van der Meulen (NPS), Oscar van der Kroon (NPS), Kees Tukker (AVRO), Carine Eijsbouts (NPO), Brechtje van der Haak (VPRO), Freek Ossel (Ossel Advies), Martijn Sanders, Bert Holvast (Cultuurformatie), Bertien Minco (Cultuurformatie), Herman Leisink (FNV Kiem), Hans Onno van den Berg (VSCD), Yolande Melsert (Bureau Promotie Podiumkunsten), Henk Scholten (Theaterinstituut Nederland), Herma Hofmeijer (Ver. voor Rijksgesubsidieerde Musea)